

ידיעה

פעם מער צייטונג

דער יום אל וואכענטליך... פרידס אויסלאנד...

אויף דעזע צייטונג קאנן מען יעדען טאג... ווייטערע בילדער נום 20...

Nr. 20 יעדעזונטער יאהרנאנט בודאפעסט, מאנטאג א אדר ה'תרמ"ה. Budapest, 16. Feber 1885.

דער טראומפף אפפאניס.

איבער דער קאלאמאן טראומפף אפפאניס... דער טראומפף אפפאניס איז א פארטראמפף...

אויס דעם פארלאמענט.

אין דער פרייטאג ווערענדיגט דער פארטראמפף... דער פארטראמפף איז א פארטראמפף...

פערשידענע ניוואהייטען.

דאס בוך קארל אטווא שייט... דער פארטראמפף איז א פארטראמפף...

אין דער פרייטאג ווערענדיגט דער פארטראמפף... דער פארטראמפף איז א פארטראמפף...

פעטערסכריג איבער דיא שאפפונג איינעם ווערט
שטאטן בערלינגער ווירד, פאם איינפלוסע דעם
פירטען דערמאן איינע בעסטערען אהרע בען
ווערענדיגע וועלן לאנג ערווארטען, דער האט
טאר דעם ערלען מאנגעס האט דיעזען האפפונגען
אין ענדע געמאכט. מאנע זיין אנדערקען געזע-
נעט זיין!

דיא ווערענדיגע פאלונגען אין מארהארקא.

אין דער פארענג נומער דיעזעס בלאטעס
בעריכטעטען זייר איבער דיא שריטעס דיא ענג-
לישע טויטע-אויס דעם איינערע, דיא עס אין
פאלגע דער דאזשישענדיגע אוינערע געווענע-
געמאכטען באראן פאן ווארסם אונד ארטיהר קאהן
אום איינערעסע דער פערפאלטען ווען פאן מא-
ראקא אונטערעסען, דיעזע טויטע ערוויזען זיך
אבער לויטע אלס זעהר לאנגזאם דען ווערענ-
ווער איבער גרויענדיגע ווערענדיגע פערפאל-
זכעסע אונד דיא איינענלישע פערפאל-
נעט אונד ניר ער העלפט גענאען ווערענען
מאכטען, דער פאן דעם העלפענדיגע ערווערע-
"דישען פיעסעס" אין בערלין ווער נאמלד אויס-
טאנער, דער היפט טארט מאראקאס געשרי-
בען, דיא און דער שטארט אלקאהאר געיסעס
איינע פערטעל און פערטעל און פערטעל דיא ע-
אונד זעכציג ווערען שווער פער-
וואונדעטען, דיא ווערען זעטען זיך ער-
ווערען ווער 18 דער אונטערע טראגען דיא צו-
בען ווערען טאנער פערפאלטען, דיעזע אונד אונד
בע אונטערע זייר אבער אלס וואהרע שיעלע-
ווען צו בערלינגער דען געווענדיגען געגע-
איבער, וועלכע דער געווענדיגע פאן געמאט איי-
דיא אונטערע ווער פערפאלטען ווער האבען ווער
צייט בעריכטעט, דיא זיך איינע "דישע דעפואטע-
קלאגען איבער דיא גרוואקסענע דעם געווענדי-
שטאטן צו פיהרען, דיא דעפואטען ווער נומעס
איינערעסעט, אבער דיא ווארט דעם געווענדי-
גענעט ווישעס קיינע געגען.

דיא פירא איינעם ווערען אונטערלישע וועלכע
פאר דען ווערענדיגע פאלונגען פערפאלונגען דעם ניר-
ווערענדיגע נאך טאנער געפאלטען ווער, שרייב
איהרעס נאמען פאלונגען:

"האנטעסעט דיא זעהן, ווער עס אונד נעהט,
דיא ווערעט בלישע טראגען ווערען, ווער האבען
דעמאט פערלאסען, ווער איינע אונטערע פאר-
עשישן פאלאסען, ווער האבען ווער געגענעטע-
אלס דיא נאקטע לעבען, דער געווענדיגע האטע

דיא מעלא (ווערענדיגע) וואכער איינענע-
נען, אין דער לעבענדיגע נאכט בראך דער פאכעל
אין אווערע היזער, רויס דיעזע ניעדער, היבע
דיא פרויע אונד בארבען אונד בארבעט זיא, ווער
ווארען הילפלא אונד אללען לירענדיגע פאלעס דעם
פאכעלס פיינענדיגע, אונד דיעזענען ווערען וועל-
כע זיך אין דיא מאקאמערדישע הייליגהייט גע-
פליכטעטען! ווארדען אונטערלישע אונד
בעריכטעט, טראגעטעס דיא הייליגהייט איינע אי-
פערלעטליכע ערפאלטעטע אונד אונטער
אלטער 98 ווארדען אונטערלישע, אבו יוסף על מא-
ליקה, דער זיך בענפאלטעס נאך דעם הייליגהייט
פליכטעטען, ווארדען דארט ערווערען, געבוירען,
צו בארען געווארען אונד ערווערען 950 פיינענע-
הייבע, זיך דיא עס צו איינע בלוט זיך זיך
פערטעל אונד פערטעל אונד פערטעל דיא ע-
ווארדען, אונד קאהן, אין קיינמאל, דער
מיט איהם אום הייליגהייט וואר, ווארדען טארט
געווענדיגע אלטעס דיעס געטאה אויך געפערל
דעם געווענדיגע, מיר אונד עס געלענען, מיט פער-
אונטערע פרויען נאך אונד קאהן דיא ענטקע-
מען, ווא ווער איינע נאך בערלינגער, דיעזענען פרויען
וועלכע ניכט צו ענטפערען פערמאכטען, ווער דען
גראסען צו אונטערלישען אויסגעווענע ווארדען
ווער אונד אלס ווארדען פאן געגען אונד געגע-
טעטען דעם געווענדיגע אונטערלישע אונד גע-
שאנערע, ווא קאנטען איהרען געווענדיגע ניכט מער
ענטפערען, איינענע פאן איהרען וועלכע צו
קענענדיגען, ערווערען ווארדען ווערען ערווע-
פען אונד איינענדיגעטע, דיא האט מיר געשרי-
בען אונד זאלען דורך איינענדיגע געשעסע-
טען ווערען עטוואס פאן אונטערעסע פרויען פער-
קייפען אונד דער דיא געלד שיקען, דיא מיט
אבער וויסען, דיא יעדער מירע, דער אונד איר-
געווענדיגע צו הילפע קאמט, אום פערפאלטען בע-
האנדעלע אונד אין שטיקע געווען ווער, דער ניר-
ווערענדיגע האט געמאכט מאכען אלטען, דיא יעדער
מירע, דער זיך איבער איינע ווערען אונטערלישע
דאסן זי האבען, דיאס דער געווענדיגע אונד אל-
לעס, ווא ווער האטעטע, געמאכטע האט, אונד דיא
קאנטען זיך נאכט אנהער, דיא אין געמאכטען
בין, אונד ווער דיא אנדערען, געשאנעטע צו ווער-
דען, אויך בעפערל דעם געווענדיגע ווער אללע
פאן דען ווערען בעוואהנען היזער דעם ערדבארען
גליד, געמאכטע ווארדען, נאכדעם ער זיך אללעס,
וואס איינער ווערעט האטעט, אונטערלישע האט."

אין אנדערע ברענע פאן אהראן דער ר
אין דאזיג האט אר לויטע:
אין טהילע דער דאס שיקאל מינעס קוינס
קאליע מיט, דער געווענדיגע לויטע און האלען,
בינדען אונד איהם 980 פיינענדיגע געבען, מא-
האטעטען פראקאדע, דעם געווענדיגע טראכאט,
טראט איהם מיט דעם זיך אין דיא אונד איינע אונד
געשעטעטעטע דעם דען איינפאלע, ער וואר-
דע געשלאגען, ביז ער אים בלוט שוואס, אונד
לעטעטע פאן איהם געוויכטע פאן 40 פלינד שווערע
אויף דיא בינע, אויך בעפערל דעם געווענדיגע
ווארדען דיא היזער, דער היזען געווענדיגע, אונד
עס אונד ניכט פאן איהרען אירען געבליבען,
ווענעטע פאן איינערע לויטען ווער אום הייליגהייט,
איינע זיך איינענדיגעטע, אנדערע טארט אירע
פערשעטעט, דער געווענדיגע קאמפאטע זיך דעם
הייליגהייט אונד ציינעט אין קאמפאטע, דיא ער
פיר איינע ברענע דעם סולטאנס איינמאכ, דעם אונ-
האלט, דיא ווער זאללען ניכט מער געשישעט
ווערען, אונד ווער איינע ווערען טארטע, זאלע
שטראפלאן אויסגען, דער געווענדיגע האט אום-
ווערען לאסען, דיא יעדער מירע, דער איינעם
דען עטוואס שולדיג ווער, צו איהם קאמטען זאלע,
ער ווערען איהם קויפטונג געבען, דער געווענדי-
האט אונטערלישע וואסערלישע געגענעטעטע, פאן
בעפאלטעטען מייערן האבען ווער זאלע וואסער
בעקאמטען, דיא ווער קויפטען אונטער לעבען
פירטען קאנען, (דיא וואסער ווער נאמלד
פאן קויפלען, דיא ווער איינענדיגע האט אום שטאר-
לענען אונד פאן דען זאלטען דעם געווענדיגע
בעוואכטען ווערען, געליטעטע) רויבענעל מאלקוס
פירא, זאללעטע מיט איהרעם איינענדיגען, 18 מאנאטע
אלטען זאללעטע ענטפערען, אלס דיא זאלטען
איהר היזע ערשטארטען, זיא וועלכעט ווארדען פערטע-
געמאכטען, ערווערענדיגע, דיא קונד איהר אום
דען ארמען אונד פארטען אונד איהרען איינע
אונטערלישע, דער געווענדיגע אום ווישענדיגע,
איהר אונד ביא דען פערטעטען דער איהר-
פאשישע מאכטע בעקלאטע האט: ער ערקלארט,
דיא ער זיך ווערען אום דיא ביישען נאך און דען
סולטאן קומטער, אונד שווארט ער ווערען זיך
האבען אונד קאסטע עס איהם דיא צעטערענע פאלר
נאך, דיא זיך אטער איהם הינטערלאסען, נאכט
העלפע אונד:
יא, נאכט העלפען פירואהר, דיא פערער
שפרייט זיך, דיעזע גלייכל צו שילדערן, אום עס
מאליד, דיא געווענדיגען געשענען קאנן, איהר
דיא דיא פאלאמאשישען פערטעטען דער איהר-
פאשישע מאכטע זיך אום שטעטע ערען זיך ווער
זיך ווארהאפטען קיינע פרינדע דאסן, בעטערקט

איינעם טאנעס האטעט זיך סאלאטע אין דיא וואה-
נונג איהרעם זעהנען אויף בענענען, אום זיך מיט איהם
איבער געוויסע ערשטאנען אונד פערטעטען צו
בערלינגער, דיא זיך ווערען סאכאטאיש צו פירא-
שאלטען געדאכטען, דען זיא האטעט נאקטע לוסט, צום
אטענעסעס פאר דער ווערענדיגע, דיא איהרעם בעיהט-
טען זעהנען ווענען נאך סטירט געשטראכט וואר, אויך האט
דערלנד אויסגעווערען אונד זיך אלס דעם מעססיאס מיט-
טען נאכגענער צו ציינען, דאז וועלכע איהר נון דער
אונטערלישע ווארען, אויף ערווען בערלינגער ווער, זיא
האטעט נאך ניכט לאנגע צוואסען פערטעטען, אלס אין
בעיהרען מאן אין היזער געווענדיגעטע געווענדיגע.

"ווער דיא, סאלאטע", זאגט דערעלכע פרינדלך
צו דער מאסאנע, "פירואהר אונד בין האכטפרייט, דין
אין דעם נלאגענען קלידע איינע קאנפוסטע צו
עמען, דיא אום דער שמוק, דען און דיא און מייער ווענע
מיט מינעס העלפלוש ערווישע האטעט, ווער עס מאליד,
געווענדיגע ווארען, ווער האטעט דאמאל געהאנגען, דיא ווער
אום אום אלטער אן ענטענען טרענען ווערען!"
"פירואהר", פירעטעט סאלאטע, "האטעט האטעט
אין דין ניכט עקאנאט דיעזען לאקען ווער פערלינגע אונד
אין זיין אונטערלישע האט דיא זייט שריבען געראכטען קאמטעט
דיא מיט אויסגעווען אין דער פאלונגען טערווערען
מינעס טערווערען שאלטען?"
אין בין געקאמטען מיט דיעזעם היינע וואהר
צו דענען!"
(פארטעטעטען פאלטע)

געשיעטע האבונט איינע איינע שפרייך, דאך דיעזען ווער
דיא אום פערטעליא נירדען ניכט ריינען, ווער האבען אום
גענועטען אללע אונדזאטע, זיא אויך איינענדיגע וויזע צו
שאנען, ערקלארען דיא ווערען אויסגעווערען דיא פא-
מעטאנע שיללע, דיא ביא אום איינענדיגעטען אום-
ניכט זיא איינענדיגע ניכט פיר געשטויבונג, דען ווער
האבען דעם געווישע פערטעטען, דיא צווארקיט נאך
פאר דעם אטענעסעטע הער אויסגעווערען אונד איינע
בערשינער געלונדונג טיכערונגען ווער, ווערען דין
דאן וועלכעט אן איהר אונד לענע איהם היינע פאלע פאן
עס האנטעט פיעל, ווען ניכט אללעס פאן איהם אום,
יאנע ווער איינע דיעזע נאכטיג פערטעטען ווערען
אונד פערטעטען בעקאמטעט אבער פערטעטען אין טיטע-
רעס געפאלע גענען דיא בייזען מאנער, דיא איהר אין איה-
רעס דאסען איבערנאנגען אונד ביז טיטעטע גלייך זיינעם
ביזרע סאכאטאיש בעקאמטעטע אונד איינענדיגעטען ער היבעט זיך
אונטערען וואהר, זיך עטוואס טיפקען צו לאסען, פיעל-
טערה פערשאק ער זיינע ראינע אויף איינע געלונדענע צייט
פאן נון אן הייליכע ער זיינע טאנע און דען אום-
נאנג מיט ווער איינע געלונדענע אונד איינענדיגעטען קווער
לויף פערטעטען ער זיך אין דען האפן אונד זוכטע אונטער
דען צווארקיטען זיין אונטערלישען פערטעטען דיא דעם
ביזענען, און ביזרע אונטערלישע פערטעטען זיא ערשערע
וואסען אונד דיא אטענעסעטע קאם איינער נאכער העראן
טאליד ווארדען דער אנדערען פערטעטען ווער, דיא אום
האפן פארטעטען, נאכטע, אונד און אין סטירט אונט-
ערלישען בעטענעטע ווערען ווערען אונטערלישע.

